

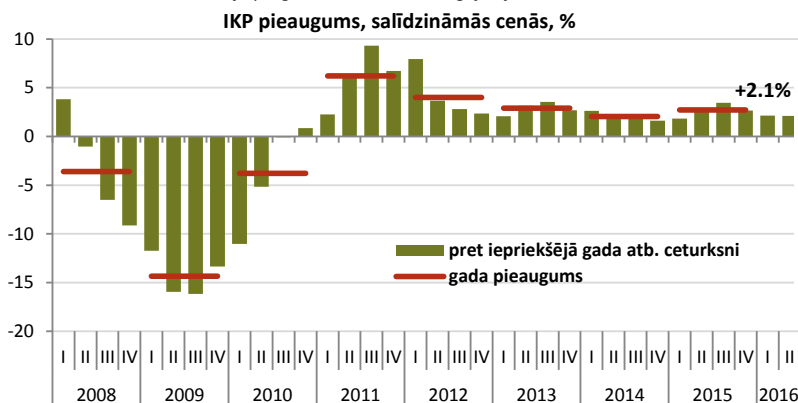

Makroekonomikas un budžeta apskats

Jūlijs 2016

Galvenie makroekonomiskie rādītāji	2013			2014			2015			Prognozes*	
	2013	2014	2015	2016	2017						
Iekšzemes kopprodukts (IKP), milj. eiro	22762.9	23580.9	24377.7	25072.0	26403.4						
...pieaugums faktiskajās cenās, %	4.4	3.6	3.4	2.8	5.3						
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	3.0	2.4	2.7	2.5	3.5						
IKP deflators (gads pret gadu), %	1.3	1.2	0.6	0.3	1.7						
Patēriņa cenu indekss (gads pret gadu), %	0.0	0.6	0.2	0.0	1.6						
Vidējā bruto mēneša darba samaksa, eiro	716.0	765.0	818.0	863.0	910.5						
...pieaugums faktiskajās cenās, %	4.5	6.8	6.8	5.5	5.5						
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.6	6.2	6.7	5.5	3.8						
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju	893.9	884.6	896.1	897.9	899.7						
...pieaugums, %	2.1	-1.0	1.3	0.2	0.2						
Bezdarba līmenis (gada vidējais), %	11.9	10.8	9.9	9.8	9.4						
Preču un pakalpojumu eksports, milj. eiro	13741.3	14031.7	14324.3	14164.1	15232.7						
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	1.1	3.1	1.4	-0.6	3.9						
Preču un pakalpojumu imports, milj. eiro	14470.9	14561.7	14671.5	14263.1	15664.8						
...pieaugums salīdzināmās cenās, %	-0.2	0.8	1.8	5.1	5.1						

* FM makroekonomisko rādītāju prognozes aktualizētas š.g. jūnijā

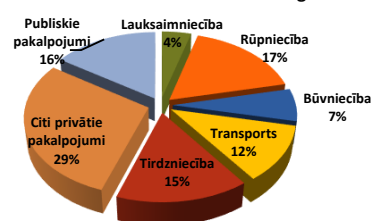

* IKP ātrais novērtējums

Ekonomikas izaugsme šā gada 2.ceturksnī bijusi tāda pati kā pirmajā ceturksnī un IKP pēc sezonāli neizlīdzinātiem datiem, salīdzinot ar pagājušā gada attiecīgo ceturksni, ir palielinājies par 2,1%. Lai gan izaugsme ir lēnāka nekā pagājušajā gadā, 2.ceturksnī tā ir bijusi augstāka starp Baltijas valstīm. Galvenais izaugsmes nodrošinātājs tāpat kā iepriekšējos ceturkšņos bijis privātais patēriņš, kas palielinājies par 4,1%. Investīcijas negatīvi ietekmējusi nenoteiktība ārējā vidē un kavēšanās ar ES fondu līdzekļu apguvi, izraisot 26,2% kritumu, bet salīdzinoši labus rezultātus ir sasniedzis eksports, pēc 1.ceturksnī piedzīvotā krituma 2.ceturksnī palielinoties par 3,8%.

IKP

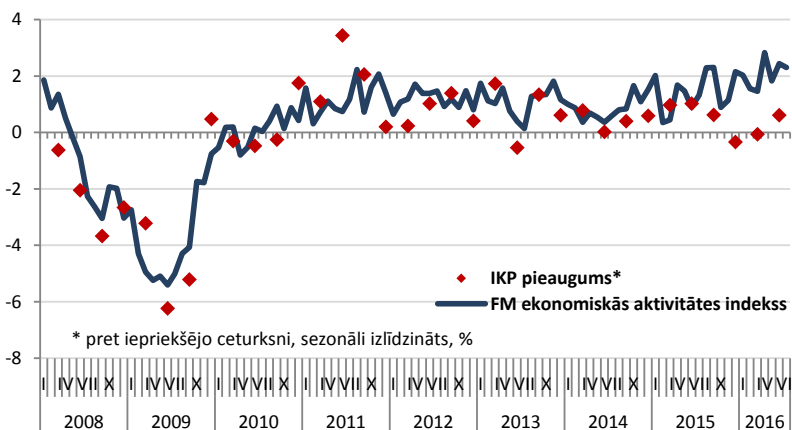
Pievienotās vērtības struktūra 2015. gadā

Baltijas valstu IKP pieaugums, gada izaugsme %

	15'III	IV	16'I	II
Latvija	3.5	2.7	2.1	2.1
Lietuva	1.7	2.0	2.4	1.9
Igaunija	1.0	0.7	1.7	0,6*

Ekonomiskās aktivitātes indekss

* pret iepriekšējo ceturksni, sezonāli izlīdzināts, %

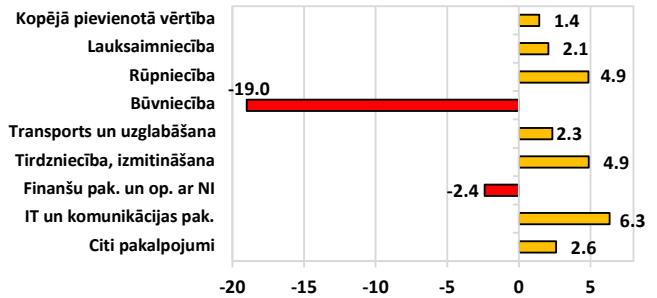
Ekonomiskā aktivitāte

Latvijas ekonomiskās aktivitātes indeksa dinamika cieši korelē ar valsts iekšzemes kopprodukta izmaiņām. Finanšu ministrija aprēķina ekonomiskās aktivitātes indeksu, ņemot vērā dažādus rādītājus - gan Eiropas Savienības konfidences indikatorus, gan Latvijas īstermiņa statistiku par mazumtirdzniecības apgrozījumu, rūpniecības izlaidi, eksporta apjomu, naftas un patēriņa cenām un citus datus. 2016. gada jūlijā salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi indeksa vērtība praktiski neizmainījās. Vājāks preču eksports, kā arī Eiropas Savienības ekonomikas sentimenta indeksa samazinājums negatīvi ietekmēja ekonomikas aktivitātes indeksu, taču to kompensēja apstrādes rūpniecības kāpums.

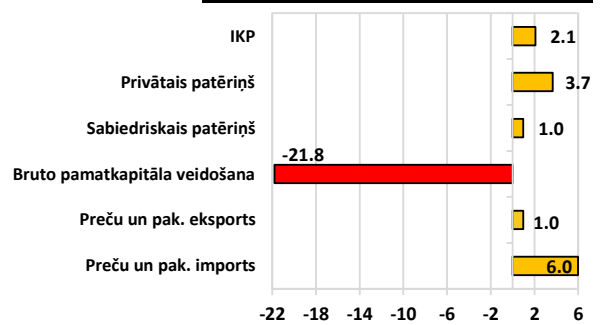
Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

**IKP izaugsme no nozaru un izlietojuma puses,
2016. g. 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2015. g. 1.pusgadu, %**

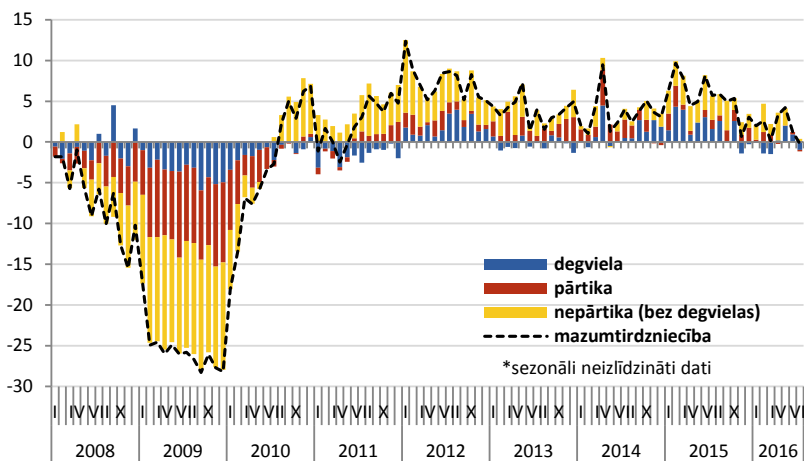

IKP

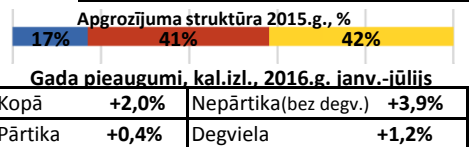

Augot eksportam un privātajam patēriņam, izaugsme paātrinās arī saistītajās nozarēs. Galvenokārt uz eksportu orientētā apstrādes rūpniecība 2.ceturksnī uzrādīja 7,2% pieaugumu, salīdzinot ar 0,5% pirmajā ceturksnī, pusgadā kopā augot par 4,1%. Spēcīgs pieaugums pirmajā pusgadā bijis izmitināšanas un ēdināšanas nozarē un tirdzniecībā, sasniedzot 4,9%. Neskatoties uz kravu apjomu kritumu ostās un dzelzceļā, 2,3% pieaugumu sasniedza arī transporta un uzglabāšanas nozare. Savukārt būvniecības nozarē jau otro ceturksni pēc kārtas bijis spēcīgs 19,0% kritums, un lejupslīdi pirmajā pusgadā piedzīvojušas arī finanšu pakalpojumu un nekustamā īpašuma nozares, samazinoties par 2,4%. Kopumā šī gada IKP dati apstiprina, ka izaugsme palēnināšanās saistīta ar vienreizējiem faktoriem, kā ES fondu apguves kavēšanās un problēmām atsevišķās nozarēs, nevis ar vājo pieprasījumu.

Mazumtirdzniecības apgrozījuma gada pieaugums pa grupām*, %

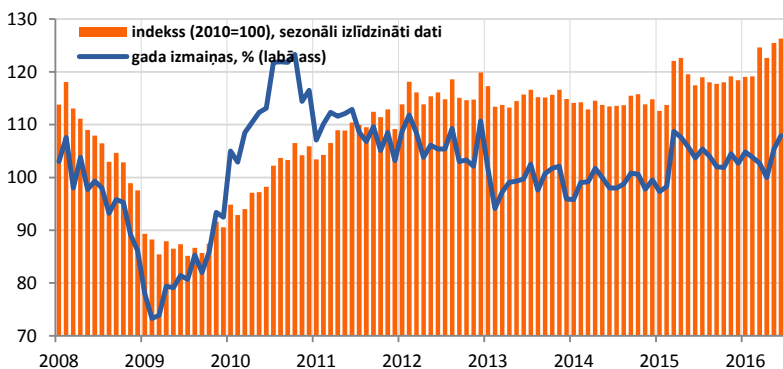

Mazumtirdzniecība

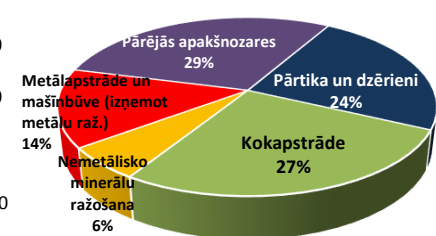
Mazumtirdzniecības apgrozījums Latvijā 2016.gada pirmajos septiņos mēnešos pieaudzis par 2,0%. Tirdzniecības izaugsme šogad ir lēnāka, ko nosaka kritums degvielas tirdzniecībā gada sākuma un lēnāks pieaugums citu nepārtikas preču tirdzniecībā pēdējos trijos mēnešos. Pēdējos mēnešos spēcīgi pieauguši tieši degvielas pārdošanas apjomi, nodrošinot nozares kopējo pieaugumu. Jūlijā mazumtirdzniecības apgrozījums, salīdzinot ar pagājušā gada jūliju, palielinājies par 1,3%, ko nodrošinājis degvielas apgrozījuma pieaugums par 11,5%, kamēr pārējo nepārtikas preču tirdzniecība augusi tikai par 2,0%. Pārtikas preču mazumtirdzniecības apgrozījums jūlijā krities par 3,9%.

Rūpniecības produkcijas izlaides apjoms

Rūpniecība

Apstrādes rūpn. apgrozījuma struktūra 2015. g., %

Rūpn. g/g, kal.izl., 2016.g. janv.-jūnijs

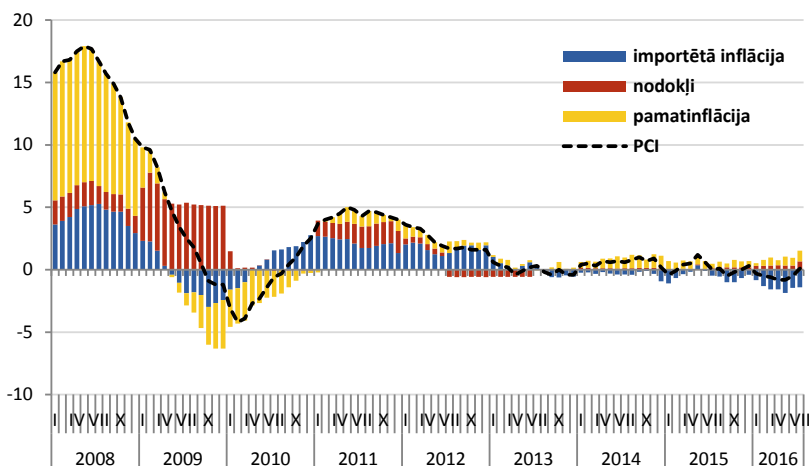
Pārtika	-0,7%	Gatavie metālizstr.	+9,9%
Koks	+9,4%	Enerģija	+8,9%

Š.g. jūnijā rūpniecības izlaide pārsniedza iepriekšējā mēneša rekordapjomu, tādējādi sasniedzot vēl augstāku izlaides līmeni. Tā rezultātā rūpniecības izaugsme 2016. gada jūnijā, salīdzinot ar pērnā gada jūniju, sasniedza 7,9%, kas ir straujākais nozares gada pieauguma temps kopš 2015. gada marta. Būtiskāko devumu nozares izaugsme nodrošināja apstrādes rūpniecības kāpums par 8,2% salīdzinājumā ar pērnā gada atbilstošo mēnesi. Starp apstrādes rūpniecības apakšnozarēm izaugsmei uzrādīja gandrīz visas, t.sk. arī ipatsvara ziņā lielākās apakšnozares – kokapstrāde (+12%), pārtikas produktu ražošana (+1,6%) un gatavo metālizstrādājumu ražošana (+15,5%). Kas attiecas uz abām pārējām rūpniecības nozarēm, elektroenerģijas un gāzes apgādes sektors 2016. gada jūnijā pieauga par 9,6% salīdzinājumā ar iepriekšējā gada jūniju, taču ieguves rūpniecībā reģistrēts samazinājums 3,2% apmērā. Līdz ar to š.g. pirmajā pusgadā rūpniecības izlaide pieauga par 4,1% un apstrādes rūpniecība – par 3,5%.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija

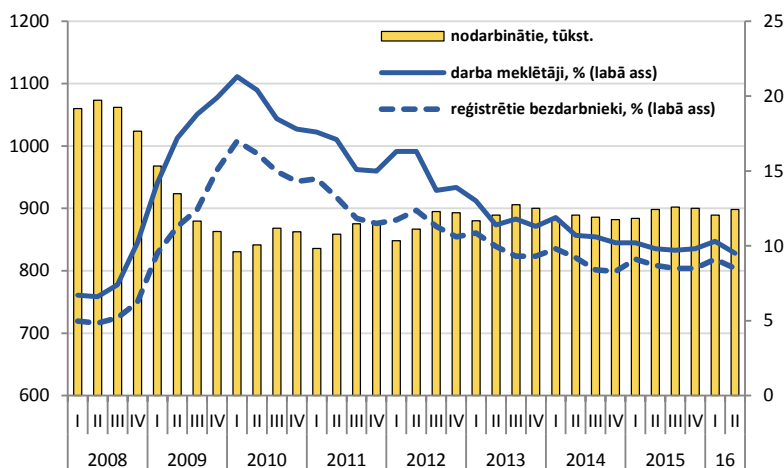
Gada inflācija sadalījumā pa avotiem, %

Inflācija

Patēriņa cenas š.g. jūlijā salīdzinājumā ar pērnā gada jūliju palielinājās par 0,1%, kas ir pirmais patēriņa cenu pieaugums šogad. Pozitīvo gada inflāciju nodrošināja pakalpojumu cenu pieaugums - par 2,7%, kamēr preču cenas ir samazinājušās par 0,9%. Pakalpojumu cenu paaugstinošo efektu radīja cenu pieaugums ar mājokli saistītiem pakalpojumiem, kā arī telekomunikāciju, atpūtas, ēdināšanas un citu pakalpojumu cenu kāpums. Savukārt, salīdzinot ar iepriekšējo mēnesi, jūlijā bija fiksēts patēriņa cenu kritums 0,3% apmērā, norādot uz veselīgu cenu sezonālātes dinamiku, jo lielākie cenu kritumi bija fiksēti precēm, kas jūlijā parasti uzrāda cenu samazinājumu sezonālātes dēļ. Piemēram, svaigie dārzeņi bija par 9,4% lētāki nekā jūnijā, savukārt sezonas preču izpārdošanas dēļ apģērbi un apavi bija attiecīgi par 8,9% un 11,8% lētāki. Tāpat, zemās naftas cenas noteica gāzes tarifu samazinājumu par 8,6% salīdzinājumā ar jūniju.

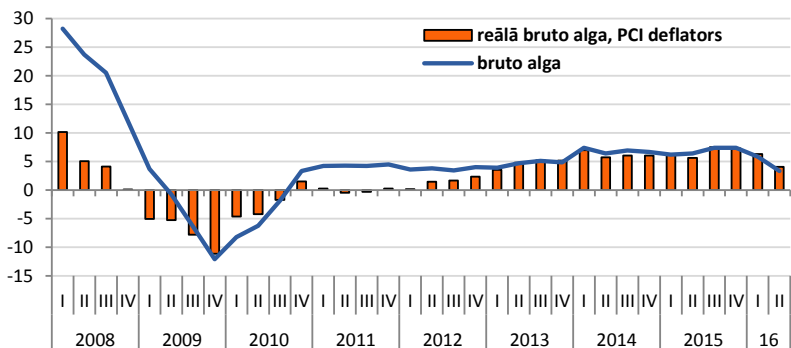
Bezdarba līmenis, % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem

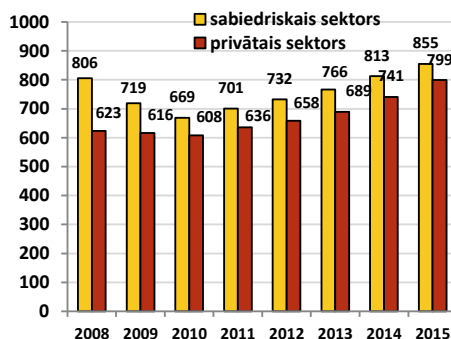
Nodarbinātība

Bezdarba līmenis Latvijā 2016.gadā ir stabilizējies, 2.ceturksnī pēc darbaspēka apsekojuma veidojot 9,5% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem. Tas ir par 0,3 pp mazāk nekā attiecīgajā ceturksnī pirms gada. Savukārt reģistrētā bezdarba līmenis 2016.gada jūlijā beigās bija 8,3% no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem - tāds pat kā jūnija beigās, bet par 0,3 pp zemāks nekā 2015.gada jūlija beigās. Reģistrēto bezdarbnieku skaits gada laikā sarucis par 4,0% līdz 77,4 tūkstošiem. Savukārt nodarbināto iedzīvotāju skaits, pēc darbaspēka apsekojuma datiem, 2016.gada 2.ceturksnī bijis par 0,03% lielāks nekā attiecīgajā ceturksnī pirms gada, veidojot 898,5 tūkstošus. Jaunas darba vietas veidojušās galvenokārt informācijas un komunikācijas pakalpojumu, kā arī profesionālo pakalpojumu nozarēs, kur aizņemto darba vietu skaits 1.ceturksnī beigās bija attiecīgi par 11,5% un 5,7% lielāks nekā pirms gada. Darba vietas būvniecībā un apstrādes rūpniecībā samazinājušās attiecīgi par 12,2% un 1,4%.

Algu pieaugums, % pret iepriekšējā gada atbilstošo periodu

Darba samaksa, euro

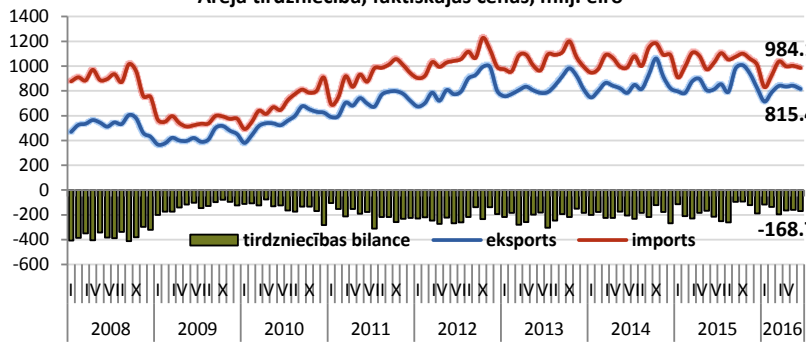

2016.gada 2.ceturksnī vidējā mēneša bruto darba samaksa, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, palielinājās par 3,3%. Šāds pieaugums ir zemāks gan kā 1.ceturksnī, gan 2015.gadā kopā, kad vidējā alga palielinājās attiecīgi par 5,9% un 6,8%. Lēnāks pieaugums saistīts ar mazāku minimālās algas paaugstināšanu gada sākumā, nedaudz lēnāku ekonomikas izaugsmi un izmaiņām nostrādāto stundu skaitā 2.ceturksnī. Atšķirībā no iepriekšējiem ceturkšņiem, kad algas straujāk auga privātajā sektorā, 2.ceturksnī pieaugums privātajā un sabiedriskajā sektorā bija praktiski vienāds - privātajā sektorā - 3,3% līdz 813 eiro un sabiedriskajā sektorā - 3,2% līdz 885 eiro. Vidējā alga valstī kopā 2.ceturksnī veidoja 838 eiro.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

Ārējā tirdzniecība, faktiskajās cenās, milj. eiro

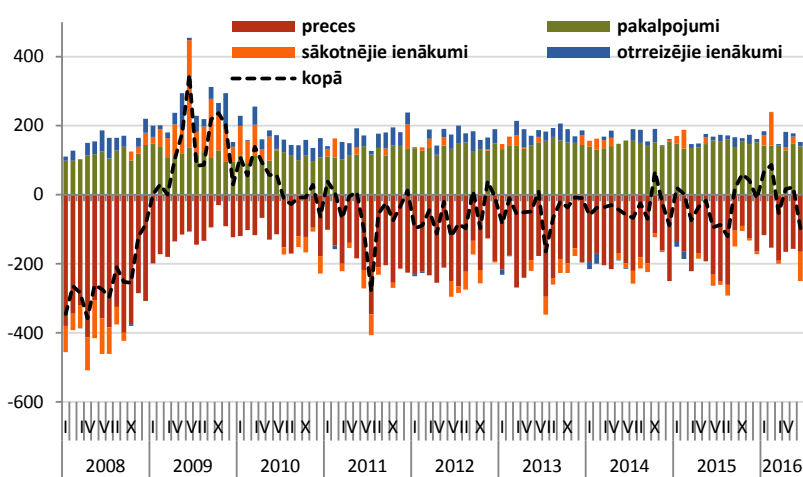

Ārējā tirdzniecība

Eksports 2016. I-VI	Ārējā tirdzniecība	
	Strukt.	Gada pieaugums
Kopā	100.0%	-2.8%
Koksne	18.7%	4.0%
Pārtika	17.5%	13.9%
Mehānismi	17.4%	-12.7%
Metāli	8.7%	-9.0%
Ķīmiskās rūp. raž.	8.3%	12.8%
Satiksmes līdzekļi	6.0%	8.2%
Minerālprodukti	5.4%	-26.8%
Tekstilzstr.	3.2%	-28.1%
Pārējās preces	14.9%	-3.3%

Latvijas preču eksporta vērtība š.g. jūnijā, salīdzinot ar iepriekšējā gada jūniju, ir nedaudz pieaugusi - par 0,4%. Straujš eksporta pieaugums fiksēts graudaugiem, alkoholiskajiem dzērieniem, farmācijas precēm, kokam un koka izstrādājumiem, kā arī atsevišķiem dzelzs un tērauda izstrādājumiem. Taču augstākminēto preču kategoriju atzinīgo pieaugumu mazināja krass mehānismu un elektroierīču, optisko ierīču, minerālproduktu un dzelzs stieņu eksporta kritums. Kopumā š.g. pirmajos sešos mēnešos vērojama negatīva preču eksporta attīstības dinamika, eksporta samazinājumam veidojot 2,8%. Savukārt importēto preču vērtība š.g. jūnijā samazinājās par 4,1% un š.g. pirmajā pusgadā kopumā kritums bijis vēl straujāks, sasniedzot 5,2%. Tādējādi, importa samazinājumam pārsniedzot eksporta kritumu, ir uzlabojusies Latvijas preču ārējās tirdzniecības balance - š.g. pirmajā pusgadā kopumā par 177,8 milj. eiro.

Maksājumu bilances tekošais konts, milj. eiro

Teškoais konts

Š.g. jūnijā Latvijas maksājumu bilances tekošajā kontā bija fiksēts 97,1 milj. eiro deficīts, kas ir lielāks deficīta apmērs pēdējos desmit mēnešos. Lai gan salīdzinājumā ar pērnā gada jūniju tekošā konta saldo praktiski neizmainījās, salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi tekošā konta balance pasliktinājās par 118,7 milj. eiro. Bilances deficīta pieaugumu mēneša griezumā galvenokārt noteica izmaiņas sākotnējo ienākumu kontā. Ārvalstu rezidentu gūto ienākumu par iepriekš veiktajām investīcijām Latvijā pieaugums kopā ar ES fondu līdzekļu ieplūdes samazinājumu palielināja sākotnējo ienākumu konta deficītu līdz 84,5 milj. eiro. Eksporta straujāks kritums par importu palielināja preču un pakalpojumu ārējās tirdzniecības deficītu. Kopumā š.g. pirmajā pusgadā tekošajā kontā bija fiksēts 42,4 milj. eiro pārpalikums, ko galvenokārt noteica straujš preču importa kritums un mazākas iemaksas ES budžetā.

Galvenie rādītāji, gada izaugsme (ja nav norādīts citādi)

	14'I				15'I				16'I	
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II
IKP, salīdzināmās cenās, %	2.6	2.0	2.0	1.6	1.8	2.8	3.5	2.7	2.1	2.1
IKP, faktiskās cenās, %	5.0	3.4	3.0	3.1	2.3	3.9	4.2	2.1	1.3	3.7
Inflācija, %	0.4	0.7	0.8	0.6	0.0	0.8	-0.1	0.0	-0.5	-0.7
Vidējā bruto darba samaksa, %	7.4	6.4	6.9	6.6	6.2	6.4	7.4	7.4	5.9	3.3
Reālā alga, PCI deflators, %	7.0	5.7	6.0	6.0	6.2	5.6	7.5	7.3	6.3	4.1
Nodarbināto skaits, %	0.2	0.0	-2.3	-2.0	0.3	1.0	1.8	2.0	0.6	0.0
Bezdarbs, %	11.9	10.7	10.6	10.2	10.2	9.8	9.7	9.8	10.3	9.5
Produktivitāte, %	2.5	2.0	4.3	3.7	1.5	1.8	1.6	0.6	1.6	2.0
Mazumtirdzniecība, %	2.2	4.7	3.5	3.9	8.1	6.1	5.4	3.1	2.1	2.3
Rūpniecība, %	-2.0	-0.2	-0.8	-0.7	1.6	5.7	3.8	3.0	3.7	4.4
Preču eksports, %	3.1	1.0	1.8	3.1	1.9	2.8	1.2	-1.1	-4.6	-0.9
Preču imports, %	-0.1	-0.3	-2.0	3.0	-0.1	1.0	0.1	-5.8	-7.3	-3.1
Tirdzniecības balance, milj. eiro	-601.8	-605.1	-633.8	-565.0	-554.9	-566.5	-606.3	-401.3	-450.4	-493.2
Teškoais konts, % no IKP	-2.5	-2.2	-2.6	-0.7	-1.0	-2.4	-2.9	1.4	1.8	n.d.a.

Dati: CSP, Eurostat, LR Finanšu ministrija, Latvijas Banka

Kopbudžeta ieņēmumi un izdevumi (pēc naudas plūsmas metodoloģijas)

	2015.g.I-VII	2016.g.I-VII	2016.g./2015.g I-VII	2016.g./2015.g.	2016.gada plāns, milj. eiro
	izpilde, milj.eiro	izpilde, milj. eiro	izmaiņas, milj.eiro	I-VII, izmaiņas, %	
KONSOLIDĒTAIS KOPBUDŽĒTS					
Ieņēmumi	5 263.7	5 297.7	34.0	0.6%	9 144.9
Izdevumi	5 132.1	5 090.1	-42.0	-0.8%	9 486.8
<i>Finansiālā bilance</i>	131.6	207.6	76.0		-341.9
VALSTS KONSOLIDĒTAIS BUDŽĒTS*					
Ieņēmumi	4 372.3	4 350.6	-21.6	-0.5%	7 513.3
Izdevumi	4 273.2	4 251.6	-21.6	-0.5%	7 802.4
<i>Finansiālā bilance</i>	99.1	99.0	0.0		-289.2
Valsts pamatbudžets					
Ieņēmumi	3 106.0	3 046.4	-59.6	-1.9%	5 247.7
Izdevumi	3 049.2	3 009.6	-39.6	-1.3%	5 636.4
<i>Finansiālā bilance</i>	56.8	36.8	-20.1		-388.8
Valsts speciālais budžets					
Ieņēmumi	1 323.3	1 352.1	28.8	2.6%	2 347.2
Izdevumi	1 268.5	1 320.8	52.3	5.7%	2 242.6
<i>Finansiālā bilance</i>	54.8	31.3	-23.5		104.6
PAŠVALDĪBU KONSOLIDĒTAIS BUDŽĒTS**					
Ieņēmumi	1 273.7	1 293.3	19.6	2.0%	2 186.6
Izdevumi	1 241.2	1 184.7	-56.5	-4.7%	2 239.2
<i>Finansiālā bilance</i>	32.5	108.6	76.1		-52.7

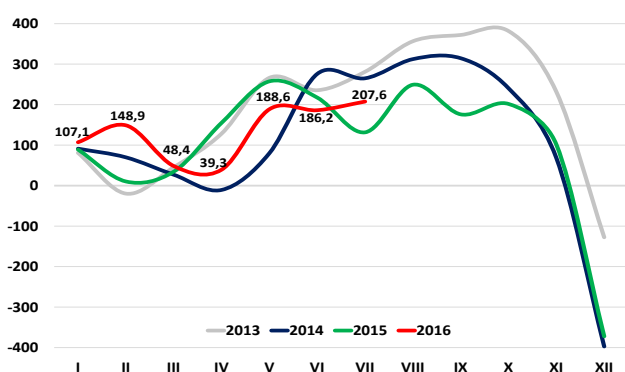
*Ieskaitot atvasinātās publiskās personas un ziedojumus, dāvinājumus

**Ieskaitot ziedojumus un dāvinājumus

2016.gada pirmajos septiņos mēnešos pārpalikums kopbudžetā bija 207,6 milj. eiro, kas salīdzinājumā ar atbilstošo periodu pērn pieauga par 76,0 milj. eiro. Pārpalikumu kopbudžetā veidoja pārpalikums gan pašvaldību budžetā 108,6 milj. eiro apmērā, gan valsts budžetā 99,0 milj. eiro apmērā. Neskatoties uz kopbudžeta nodokļu un nenodokļu virsplāna ieņēmumiem šā gada septiņos mēnešos, kā arī minēto ieņēmumu pieaugumu kopā par 245,6 milj. eiro, salīdzinot ar pērnā gada atbilstošo periodu, kopbudžeta ieņēmumu kāpums 34,0 milj. eiro apmērā vērtējams kā mērens. Zemais pieauguma temps pamatā saistāms ar būtiski zemākiem ieņēmumiem no ārvalstu finanšu palīdzības (ĀFP), kur šā gada septiņos mēnešos vērojams kritums par 222,9 milj. eiro jeb 30,4%, jo ES fondu 2014.-2020.gadu plānošanas perioda investīciju aprīte vēl nav tik intensīva, lai varētu saņemt EK atmaksas atbilstoši iepriekšējo gadu līmenim.

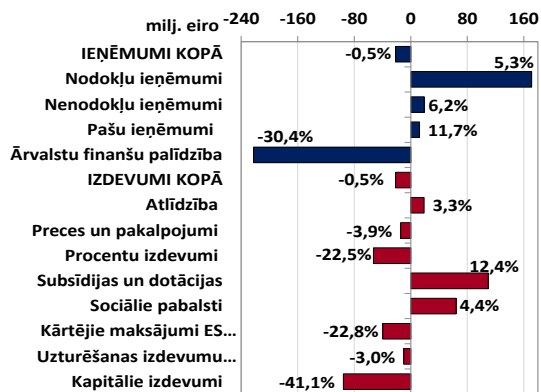
Kopbudžeta izdevumi šā gada septiņos mēnešos bija par 42,0 milj. eiro mazāki salīdzinājumā ar pērnā gada. Zemāki izdevumi vērojami visos budžeta līmeņos, izņemot valsts speciālo budžetu, kur izdevumi sociālajiem pabalstiem joprojām ir augstākā līmenī nekā gadu iepriekš. Kopumā lielāko ietekmi izdevumu samazinājumā radīja izdevumi valsts parāda apkalpošanai par 55,1 milj. eiro jeb 20,8% parāda restrukturizācijas rezultātā, kā arī kopbudžeta kapitālo izdevumu kritums par 157,6 milj. eiro jeb 39,6%, kas pamatā skaidrojams ar zemākiem izdevumiem ES fondu projektu īstenošanai šā gada septiņos mēnešos.

Konsolidētā kopbudžeta bilance (kumulatīvi, milj. eiro)

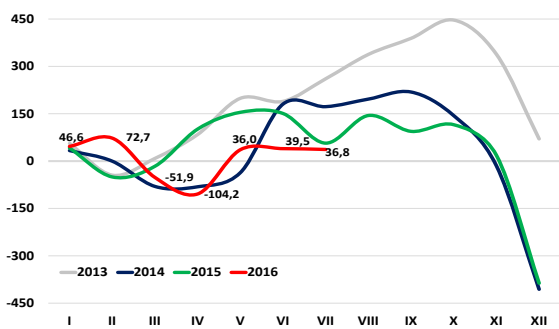
Valsts konsolidētā budžeta ieņēmumi un izdevumi 2016.gada janvāri-jūlijā, salīdzinot ar 2015.gada janvāri-jūlijā (izmaiņas milj. eiro un %)

Valsts konsolidētais budžets

2016.gada septiņos mēnešos valsts konsolidētā budžeta ieņēmumos tika iekasēti 4350,6 milj. eiro, kas ir par 21,6 milj. eiro jeb 0,5% mazāk salīdzinājumā ar atbilstošo periodu pērn. Jau kopš gada sākuma samazinājumu ietekmē mazāki ieņēmumi no ĀFP. Savukārt nodokļu ieņēmumu izpildē vērojams pieaugums par 171,1 milj. eiro jeb 5,3%, salīdzinot ar pērnā gada, un šā gada septiņos mēnešos tie iekasēti 3393,6 milj. eiro apmērā. Valsts budžeta ne-nodokļu ieņēmumi iekasēti 327,5 milj. eiro apmērā, kas ir par 19,1 milj. eiro jeb 6,2% vairāk, kā 2015.gada septiņos mēnešos. Taču jāatzīmē, lai gan valsts pamatbudžeta ne-nodokļu plāns septiņiem mēnešim izpildīts 99% apmērā, atsevišķās ne-nodokļu pozīcijās bija ievērojama neizpilde, piemēram, ieņēmumos no emisijas kvotu izsolīšanas iekasēti vien 65% no periodā plānotā, autoceļu lietošanas nodevas ieņēmumi izpildīti par 68%, kā arī ieņēmumi no valsts nodevas par valsts sniegto nodrošinājumu un juridiskajiem un citiem pakalpojumiem iekasēti 83% apmērā no septiņos mēnešos plānotā. Finanšu ministrijas prognozes par sagaidāmo izpildi 2016.gadā liecina, ka iepriekš minētajām nenodokļu pozīcijām sagaidāma gada plāna neizpilde.

Valsts pamatbudžeta balance (kumulatīvi, milj. eiro)

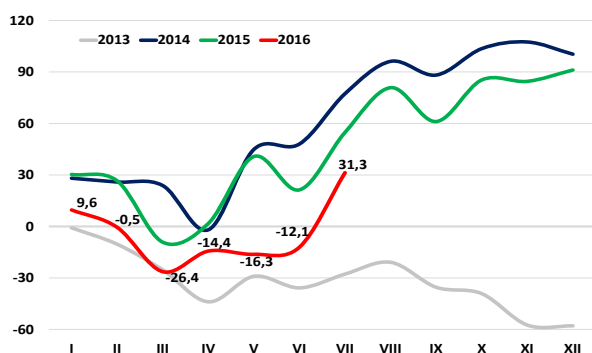
Valsts konsolidētais budžets

Lielākais valsts budžeta tēriņu kāpums šā gada septiņos mēnešos vērojams **subsīdijām un dotācijām** - par 109,6 milj. eiro jeb 12,4%, galvenokārt valsts pamatbudžeta subsīdijām un dotācijām komersantiem, tostarp aprīlī veiktais līdzekļu pārskaitījums AS "Energijas publiskais tirgotājs" 59,2 milj. eiro apmērā, lai daļēji kompensētu obligātā iepirkuma komponentes izmaksas, kā arī par 55 milj. eiro augstāki maksājumi lauksaimniekiem, jo notiek aktīvāka jaunā plānošanas perioda ES fondu apguve nekā pērn. Finanšu ministrijai tēriņi subsīdijām un dotācijām palielinājušies par 27,9 milj. eiro, kas pamatā saistāms ar šā gada jūlija izdevumiem attīstības finanšu institūcijas ALTUM atbalsta programmu īstenošanai 29,6 milj. eiro apmērā.

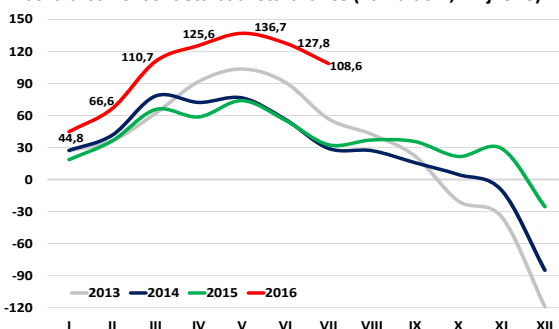
Valsts budžeta izdevumi **sociālajiem pabalstiem** šā gada septiņos mēnešos kāpuši par 64,3 milj. eiro jeb 4,4%. Valsts pamatbudžetā palielinās izdevumi bērnu kopšanas pabalstiem un ģimenes valsts pabalstiem, uzlabojoties dzimstības rādītājiem valstī, kā arī saistībā ar saņēmēju skaita pieaugumu pieaug izdevumi pabalstiem invalīdiem, kuriem nepieciešama īpaša kopšana. Valsts speciālajā budžetā izdevumi sociālajiem pabalstiem pieaug daudz straujāk, ko pamatā nosaka lielāki izdevumi slimības un bezdarbnieku pabalstiem, kā arī vecāku pabalstiem. Kopš 2015.gada, kad tika veiktas izmaiņas likumdošanā, atceļot pabalstu apmēra ierobežojumu, turpinās vidējā pabalsta apmēra pieaugums šiem pabalstu veidiem, ko ietekmē arī minimālās algas straujais pieaugums 2014.gadā un 2015.gadā, veicinot vidējās algas kāpumu. Tāpat 2016.gada septiņos mēnešos turpinās tendence pieaugt slimības un bezdarbnieku pabalstu saņēmēju skaitam. Neskatoties uz reģistrētā bezdarba līmeņa pakāpenisku samazināšanos, bezdarbnieku īpatsvars, kas saņem pabalstu pieaug. Ja 2012.gada beigās bezdarbnieku pabalsta saņēmēju īpatsvars no kopējā reģistrēto bezdarbnieku skaita bija 24%, tad jau š.g. vidū īpatsvars attiecīgi ir pieaudzis līdz 50%, kā rezultātā pabalsta saņēmēju skaits pieaug. Tāpat izdevumi valsts pensijām šā gada septiņos mēnešos bija augstāki nekā pirms gada, jo daļa no 2015.gada janvāra sākumā izmaksājamām pensijām tika izmaksātas 2014.gada decembra beigās. Vienlaikus izdevumu pieaugumu ietekmēja pensiju vidējo apmēru mēnesī palielināšanās, galvenokārt saistībā ar veikto pensiju indeksāciju 2015.gada 1.oktobrī.

Šā gada septiņos mēnešos par 13,2 milj. eiro jeb 3,0% pieauguši izdevumi atalgojumam, ko pamatā veido aizsardzības jomā strādājošo, iekšlietu sistēmas amatpersonu darba algas palielināšana.

Valsts speciālā budžeta balance (kumulatīvi, milj. eiro)

Pašvaldību konsolidētā budžeta balance (kumulatīvi, milj. eiro)

Pašvaldību budžets

Pašvaldību budžetā šā gada septiņos mēnešos vērojams 108,6 milj. eiro pārpalikums, kas salīdzinājumā ar pagājušā gada janvāri-jūliju palielinājies par 76,1 milj. eiro, tostarp 24,4 milj. eiro pārpalikums novērojams Rīgas pašvaldības pamatbudžetā.

Pašvaldību budžeta ieņēmumi šā gada septiņos mēnešos bija 1 293,3 milj. eiro, kas ir par 19,6 milj. eiro jeb par 1,5% lielāki nekā gadu iepriekš. Lielākos ieņēmumus septiņos mēnešos nodrošināja nodokļu ieņēmumi, galvenokārt, iedzīvotāju ienākuma nodoklis 689,1 milj. eiro apmērā, kas salīdzinājumā ar pērnā gadu pieauga par 34,0 milj. eiro jeb par 5,2%, t.sk., 22,4 milj. eiro kāpums vērojams Rīgas pašvaldības budžetā.

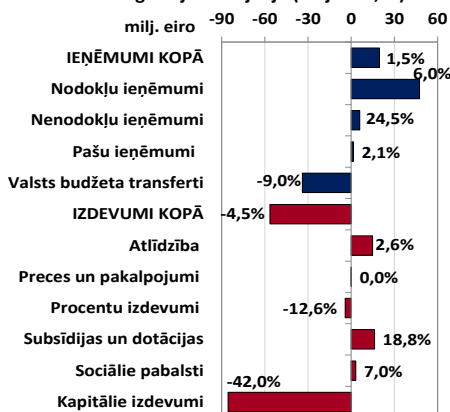
Nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi iekasēti 143,3 milj. eiro apmērā, kas ir par 14,0 milj. eiro jeb par 10,8% vairāk nekā pērn. Lielāko ieņēmumu kāpumu 10,7 milj. eiro apmērā nodrošināja ieņēmumi par zemi.

Nenodokļu ieņēmumi septiņos mēnešos iekasēti 30,1 milj. eiro apmērā, kas ir par 5,9 milj. eiro jeb par 24,5% vairāk kā iepriekšējā periodā, ko pamatā ietekmēja ieņēmumu kāpums no ēku un būvju pārdošanas par 2,6 milj. eiro, kā arī augstāki ieņēmumi no zemes īpašuma pārdošanas par 2,8 milj. eiro.

Valsts transfertu apjoms samazinājies par 33,9 milj. eiro jeb par 9%, kas skaidrojams ar mazākiem transfertiem ES fondu projektu realizācijai.

Pašvaldību budžeta izdevumi samazinājušies par 56,5 milj. eiro jeb par 4,5%, tostarp ES fondu daļas finansējums samazinājies par 88,5 milj. eiro, salīdzinot ar septiņiem mēnešiem gadu iepriekš, kur lielākais kritums vērojams kapitālajos izdevumos - par 85,5 milj. eiro. Savukārt kārtējie izdevumi septiņos mēnešos auguši par 14,9 milj. eiro jeb 1,7%, tostarp izdevumi atbildībai kāpuši par 14,8 milj. eiro jeb 2,6%. Tēriņi subsīdijām komersantiem sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanai septiņos mēnešos pieauga par 12,5 milj. eiro jeb 20,8%, tostarp izdevumi subsīdijām SIA "Rīgas Satiksmes" pakalpojumu nodrošināšanai kāpuši par 12,0 milj. eiro.

Pašvaldību budžeta ieņēmumi un izdevumi 2016.gada janvāri-jūlijā, salīdzinot ar 2015.gada janvāri-jūliju (milj. eiro, %)

Dati: Valsts kase

Kopējie nodokļu ieņēmumi

	2015.g. I-VII izpilde, milj. eiro	2016.g. I-VII izpilde, milj. eiro	2016./2015.g. I-VII izmaiņas, milj.eiro	2016./2015.g. I-VII izmaiņas, (%)	2016.g. I-VII izpilde no 2016.g. I-VII plāna (%)	2016. gada plāns, milj. eiro
Kopējie nodokļu ieņēmumi	4 188.0	4 460.3	272.2	6.5%	100.6%	7 765.8
Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi*	4 016.1	4 234.7	218.6	5.4%	100.4%	7 363.1
Sociālās apdrošināšanas iemaksas:	1 355.1	1 445.4	90.3	6.7%	100.7%	2 511.7
<i>Valsts speciālajā budžetā</i>	1 183.1	1 219.8	36.7	3.1%	100.1%	2 108.9
<i>Valsts fondēto pensiju shēmā</i>	171.9	225.6	53.7	31.2%	103.8%	402.7
Pievienotās vērtības nodoklis	1 069.7	1 134.1	64.4	6.0%	100.1%	2 024.9
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis:	820.9	861.5	40.6	5.0%	98.3%	1 530.9
<i>Valsts pamatbudžetā</i>	165.8	172.4	6.6	4.0%	98.3%	306.2
<i>Pašvaldību pamatbudžetā</i>	655.1	689.1	34.0	5.2%	98.3%	1 224.7
Akcīzes nodoklis	445.6	482.7	37.2	8.3%	104.4%	821.4
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	222.6	249.8	27.2	12.2%	104.0%	397.1
Nekustamā īpašuma nodoklis	129.3	143.3	14.0	10.8%	105.2%	207.0
Pārējie nodokļi	144.9	143.4	-1.5	-1.0%	95.7%	272.9

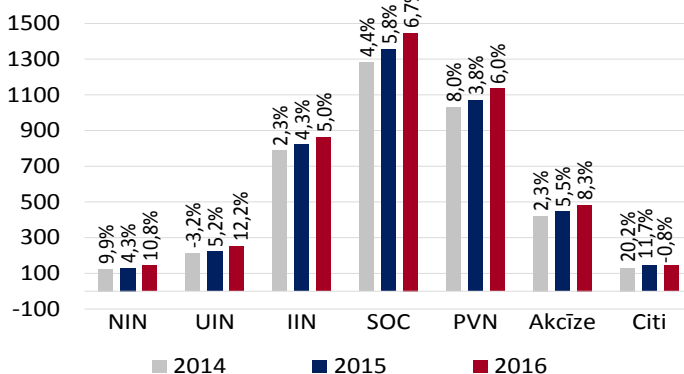
* bez iemaksām fondēto pensiju shēmā

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumu plāns septiņos mēnešos izpildīts 100,4% apmērā, pārsniedzot plānotos ieņēmumus par 18,1 milj. eiro. Salīdzinājumā ar pagājušā gada atbilstošo periodu nodokļu ieņēmumi palielinājušies par 218, 6milj. eiro jeb 5,4%, kur lielāko kāpumu nodrošināja darbaspēka nodokļu ieņēmumi, pievienotās vērtības un akcīzes nodokļu ieņēmumi.

Lielākie virspilna ieņēmumi šā gada septiņos mēnešos iekasēti no akcīzes nodokļa, par 20,3 milj. eiro jeb 4,4% vairāk nekā periodā plānots. Salīdzinot ar septiņiem mēnešiem pērn, ieņēmumi pieauga par 37,2 milj. eiro jeb 8,3%. Ieņēmumu kāpums galvenokārt saistāms ar dīzeļdegvielas un tabakas izstrādājuma patēriņa pieaugumu, kā arī ar akcīzes nodokļa likmju paaugstināšanu.

Savukārt sociālās apdrošināšanas iemaksas (SOC) valsts speciālajā budžetā nodrošināja lielākos kopbudžeta nodokļu ieņēmumus jeb 1 183,2 milj. eiro, kas iekasētas 100,1% apmērā no periodā plānotā jeb par 1,8 milj. eiro vairāk nekā plānots. Salīdzinājumā ar pirmajiem septiņiem mēnešiem pērn ieņēmumi no SOC iemaksām pieauga par 36,7 milj. eiro jeb 3,1%. Jāatzīmē, ka ieņēmumi no SOC iemaksām fondēto pensiju shēmā iekasēti par 8,3 milj. eiro jeb 3,8% vairāk nekā plānots septiņos mēnešos un salīdzinājumā ar pērnā gada atbilstošo periodu ieņēmumi kāpuši par 53,7 milj. eiro jeb 31,2%, kas skaidrojams ar iemaksu likmes palielināšanu no 5% uz 6% 2016.gadā.

Kopbudžeta nodokļu ieņēmumi janvārī-jūlijā, milj.eiro

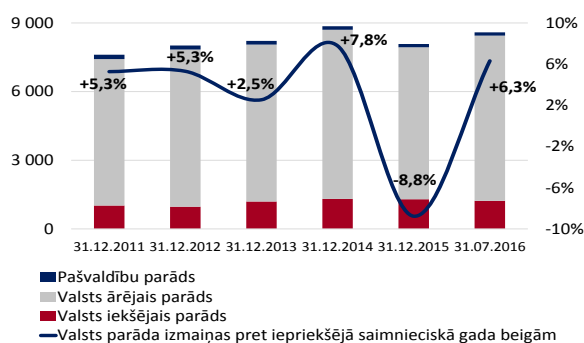

Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) izpilde jūlijā pārsniedza plānoto par 5,9 milj. eiro jeb 3,4%, kas kopumā sekmēja šā gada septiņu mēnešu PVN izpildi no periodā plānotā par 100,1%. Salīdzinot ar pagājušā gada septiņiem mēnešiem vērojams PVN ieņēmumu kāpums par 64,4 milj. eiro jeb 6%, ko nodrošināja PVN atmaksu īpatsvara samazināšanās. Šā gada septiņos mēnešos atmaksāts par 70,1 milj. eiro jeb 13,2% mazāk nekā pērn attiecīgajā periodā. Straujākais atmaksu samazinājums ir nodokļu maksātājiem, kuri darbojas būvniecības nozarē, tirdzniecības un automobiļu un motociklu remonta nozarē.

Turpretī ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) iekasēti par 15,1 milj. eiro jeb 1,7% mazāk nekā periodā plānots. Galvenais neizpildes iemesls ir saistāms ar būtiski pieaugušajām atmaksām, kas tiek veiktas, pamatojoties uz iesniegtajām gada ienākumu deklarācijām. Šā gada septiņos mēnešos atmaksāti 66,5 milj. eiro, kas ir par 19,4 milj. eiro jeb 39,5% vairāk nekā pērn attiecīgajā periodā. Taču, neskatoties uz būtisko atmaksu kāpumu, salīdzinājumā ar pērnā gada septiņiem mēnešiem ieņēmumi no IIN pieauga par 40,6 milj. eiro jeb 5%.

Valsts un pašvaldību parāds

Valsts un pašvaldību parāds (milj. eiro)

Valsts un pašvaldību parāds* 2016.gada jūlija beigās nominālvērtībā** bija 8 590,9 milj. eiro (atbilstoši nacionālajai metodoloģijai valsts un pašvaldību parāds, neskatot atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu, bija 8 946,3 milj. eiro). Salīdzinot to ar iepriekšējā saimnieciskā gada beigām, parāds ir palielinājies par 510,3 milj. eiro jeb 6,3 %, pamatā no ilgtermiņa parāda vērtspapīru un pieprasījumu noguldījumu un īstermiņa noguldījumu pieauguma.

Jāatzīmē, ka 2016.gada 22.jūlijā starptautiskā reitingu aģentūra „Fitch” sniedza paziņojumu, ka saglabā Latvijas kredītreitingu ilgtermiņa saistībām vietējā valūtā „A-” līmenī, vienlaikus saglabājot stabili kredītreitinga nākotnes prognozi.

* izslēdzot savstarpējo darījumu atlikumus saimnieciskā perioda beigās

** iekļaujot Valsts kases administrētajiem ārējiem aizņēmumiem un parāda vērtspapīriem piesaistīto atvasināto finanšu instrumentu valūtas rezultātu